

§10

Sammanslagning av gemensamma nämnder (RS/559/2019)

Sammanfattning

Regionens samverkansråd har i uppdrag att hålla samman en utredning kring en eventuell sammanslagning av gemensamma nämnder. Som ett första steg i att försöka få fram en gemensam målbild för en eventuell sammanslagning beslutade rådet i september 2019, § 42, att skicka en begäran om synpunkter till samtliga parter (befintliga gemensamma nämnder samt styrelse hos respektive part). Utifrån inkomna synpunkter beslutade samverkansrådet i november 2019, § 64, om följande uppdrag:

1. Region Jämtland Härjedalen och Östersunds kommun får i uppdrag att gemensamt utreda förutsättningarna och begränsningarna för en gemensam regional nämnd utifrån ett upphandlingsperspektiv, och om det finns upphandlingsområden som idag hanteras inom den kommunala upphandlingsnämnden som inte kan ingå i en regional nämnd.
2. Gemensam nämnd för samordnad upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter (GNU) får i uppdrag att utreda hur samverkan inom hjälpmedelsområdet skulle kunna organiseras om frågorna inte ska ingå en utökad gemensam nämnd. Formerna för hur brukarinflytande inom hjälpmedelsområdet kan utvecklas i en framtida organisation inkluderas i uppdraget.

Gällande det första uppdraget har Östersunds kommun och Region Jämtland Härjedalen överlämnat varsitt underlag till samverkansrådet. Båda underlagen pekar på de begränsningar som kommer av kommunallagens bestämmelser om gemensamma nämnder och den kommunala kompetensen, och att dessa begränsningar innebär att kommunspecifika upphandlingar inte kan göras inom ramen för en gemensam nämnd där Region Jämtland Härjedalen ingår (motsvarande gäller för regionspecifika upphandlingar vilka redan idag hanteras utanför befintliga gemensamma nämnder). Som exempel på kommunspecifika upphandlingar nämns i Östersunds kommuns utredning bland annat fällningskemikalier till reningsverk; gatubelysning; skolmöbler, slöjdmaterial, lek- och hobbymaterial inom skolverksamheten; samt fordon, utrustning och system för sophantering. Enligt uppgift från Östersunds kommuns upphandlingskontor genomförs årligen ca 50 – 70 upphandlingar som kan betecknas kommunspecifika. En gemensam regional upphandlingsnämnd skulle alltså innebära att respektive kommun skulle behöva egna resurser för kommunspecifika upphandlingar av varor och tjänster i tillägg till den gemensamma nämnden.

Gällande det andra uppdraget har GNU överlämnat en utredning om möjliga alternativ för politisk styrning av hjälpmedelsverksamheten i Jämtland Härjedalen. Sammanfattningsvis anser GNU att det minst dåliga alternativet om en sammanslagen upphandlingsnämnd ska bildas är att hjälpmedelsfrågorna samlas i en egen nämnd. Nämnden framhåller även att om det inte blir aktuellt att bilda en sammanslagen upphandlingsnämnd så är det bästa alternativet att GNU behålls i dess nuvarande form. I andra hand förespråkas att regionens samverkansråd går vidare med att utreda en sammanslagning av GNU och Gemensam nämnd för samverkan

inom drift och service, utveckling samt specialistfunktioner (GNS). Den del av utredningsuppdraget som rör formerna för brukarinflytande inom hjälpmedelsområdet är kommer att beredas vidare i nämnden under våren 2020

Regionens samverkansråd behöver nu ta ställning till hur utredningen ska fortgå med anledning av ovanstående återrapporteringar. Utifrån den juridiska bedömningen kan konstateras att en total sammanslagning av befintliga gemensamma nämnder med de uppdrag och verksamheter som nämnderna har idag inte är juridiskt möjlig. Ett alternativ är därför att verksamheten fortsatt bedrivs inom befintlig nämndstruktur och att utredningen avslutas.

I Region Jämtland Härjedalens svar finns en sammanställning över upphandlingsområden där samverkan är möjlig, antingen via avtalsamverkan eller i en gemensam nämnd. Utifrån utredningens ambition om en sammanslagning av gemensamma nämnder skulle ett alternativ därför kunna vara att fortsätta utreda en sammanslagning av GNU och kommunernas upphandlingsnämnd.

Om en sammanslagning av upphandlingsnämnderna inte är ett alternativ utifrån de konsekvenser detta skulle medföra för kommunerna finns det alternativ som även presenterats i GNUs utredning, det vill säga att utreda en sammanslagning av GNU och GNS.

Ytterligare ett alternativ skulle kunna vara att se över ifall verksamheten under GNS skulle kunna delas upp så att vissa samverkansområden läggs över till GNU medan andra läggs över till den kommunala upphandlingsnämnden. Detta skulle innebära att det då finns två gemensamma nämnder för upphandling och samverkansfrågor, en för primärkommunal upphandling och samverkan och en för upphandling och samverkan inom områden som är gemensamma för kommuner och region.

Beslut

Ärendet tas upp igen vid regionens samverkansråds sammanträde i mars för vidare diskussioner kring vad som blir nästa steg i utredningen.

Beslutsunderlag

- Region Jämtland Härjedalens svar på uppdrag från samverkansrådet om att utreda möjlighet till samverkan inom upphandlingsområdet
- Protokollsutdrag Östersunds kommun 2020-02-04 KS § 36 - Sammanslagning av gemensamma nämnder på upphandlingsområdet
- Östersunds kommuns utredning – Sammanslagning av gemensamma nämnder – vissa kommunal- och upphandlingsrättsliga aspekter
- Protokollsutdrag GNU § 8/2020 Utredning om möjliga alternativ för politisk styrning av hjälpmedelsverksamheten i Jämtland Härjedalen
- §64 RSR Sammanslagning av gemensamma nämnder